

assignatura :	ART I CULTURA DEL SEGLE XX
codi :	22691
professor/a :	Fèlix Ibàñez Fanés
cicle :	segon
quatrimestre :	primer
crèdits :	5
tipus :	obligatòria
horari de classe :	grup 01 : dimarts i dijous 10.00-11.30
atenció alumnes :	

OBJECTIUS:

L'assignatura mira d'indagar les relacions que en l'època contemporània s'han establert entre les arts plàstiques i el món de la cultura de masses. Per fer-ho es parteix de la codificació de la "modernitat" que realitza el crític i teòric de l'art C.Greenberg, basada precisament en la separació de la cultura en avantguarda (alta cultura) i kitsch (baixa cultura), i dels assalts que pateix aquesta visió de la realitat artística a partir dels anys 60 a través de la pràctica i la teoria del "Minimal Art" i el "Pop Art". A partir d'aquí, s'estudien diversos moments en què, contra el que hauria pensat Greenberg, els dos móns culturals que caracteritzen la modernitat s'entrellacen productivament, configurant l'art contemporani més que com un art autònom, i allunyat de les formes industrials de producció cultural, com un espai de d'entrecreuament, d'interacció i contaminació.

1.-L'art a l'època de la modernitat tardana

Contemporaneïtat i història de l'art: certes friccions.L'art de la fi del segle XX:una multiplicitat de tendències. Greenberg i la teorització de la modernitat pictòrica. Les primeres esquerdes de la modernitat: minimalisme i pop.Modernitat i post-modernitat. Art i cultura de masses.

2.-Modernitat, cultura de masses i història de l'art

Proliferació visual i cultura de masses. La reproducció mecànica i la caricatura. La caricatura i la història de l'art. Gombrich, Shapiro. Baudelaire i la caricatura. Picasso i la caricatura.

3.-Aspectes de la cultura de masses

Alta i baixa cultura. Originalitat i estructures iteratives. Un exemple: el còmic. George Herriman. Avantguarda i kitsch. El concepte de Kitsch. Syberberg. L'estetització de la política. Classicisme i cultura popular. L'art del nazisme. Art i tècnica: Leni Riefenstahl.

4.-Art i reproductibilitat tècnica

Desenvolupament tècnic i expressió artística. Benjamin: el concepte d'aura. Els debats al voltant de la fotografia. Les històries de la fotografia. La fotografia i les arts. El pictorialisme i l'avantguarda. ¿Artistes fotogràfs o fotogràfs artistes? Moholy-Nagy, Dalí, Sherman. Hans Bellmer.

5.-Cultura popular i art modern

Dues visions del cubisme. El cubisme i la cultura popular: cabarets, periòdics, "blagues". Picasso i "Parade". Art i publicitat. Léger. Warhol. El Pop anglès. Art i còmics. Lichtenstein. Art i Graffiti. El metro de Nova York.

6.-¿Culte de l'enginyer o culte de l'enginy? (1)

Muntatge i nova visió urbana. Collage. Muntatge cinematogràfic. Eisenstein. Vertov. El fotomuntatge. Fotomuntatge polític, publicitari i artístic. Schwitters. Rodxenko. Mayakovski. L'artista com a enginyer. El constructivisme.

7.-¿Culte de l'enginyer o culte de l'enginy? (2)

El geometrisme. L'objectiu de *De Stijl*: l'estetització de la ciutat: pintura, arquitectura, disseny, tipografia. Compassos i ulls mecànics. L'ull tallat. Surrealisme, disseny i humor negre. Les revistes *Documents* i *Varietés*. L'embelliment de la realitat. El surrealisme i l'alta costura. Art i moda.

8.-Cinema, televisió i video

Art i cinema. Murnau. Cinema i avantguardes històriques. Man Ray. Maya Deren. Joseph Cornell. El cinema dels lletristes, els situacionistes i els Fluxusfilms. Un canvi en la manera de mirar. L'aparició de la televisió. Televisió i art. El video com a suport artístic. Nam June Paick. Una altra manera d'utilitzar el video: Martha Rosler.

TEXTOS

W.Benjamin, "Petita historia de la fotografia" (1931) i "L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica" (1936)

C.Greenberg, "Vanguardia y kitsch" (1939) i "Abstracto y representacional" (1961)

BIBLIOGRAFIA :

1.-BELTING,H., The End of the History of Art?, Londres, 1987

BÜRGER,P., Teoría de la vanguardia, Ed.Península, Barcelona, 1987

FRASCINA,F/HARRISON,Ch.(ed.), Modern Art and Modernism.A Critical Anthology, Londres, 1982

DAVID,F., Fragmentos de la modernidad. Teorías de la modernidad en la obra de Simmel, Kracauer y Benjamin, Visor, Madrid, 1992

KRAUS,R., La originalidad de vanguardia y otros mitos modernos, Alinza Editorial, Madrid, 1996

POPPER,F., L'Art à l'âge électronique, Paris, 1993

RAMÍREZ,J.A., Medios de masas e Historia del Arte, Madrid, 1976

WOOD,P. et al., Modernism in Dispute.Art since the Forties, New Haven-Londres, 1993

2.-BAUDELAIRE,Ch., Lo cómico y la caricatura, Visor, Madrid, 1989

BAUDRILLARD,J., Cultura y simulacro, Kayrós, Barcelona, 1978

BOZAL,V., El siglo de los caricaturistas, (Historia del Arte-Historia 16, nº40), Madrid, 1989

- CRARY, J., Techniques of the Observer: On Vision and Modernity in the Nineteenth Century, Cambridge, Mass., 1990
- DRUCKREY, T. (ed), Electronic Culture. Technology and Visual Representation, Londres, 1996
- GUBERN, R. La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea, Barcelona, 1987
- GUBERN, R., Medios icónicos de masas, "Conocer el arte". Historia 16. Madrid, 1997
- HOFMANN, W. Caricature from Leonardo to Picasso, Crown, Nova Yor, 1957
- 3.-BARBIERI, D., Los lenguajes del cómic, Paidós, Barcelona, 1993
- DORFLES, G., El Kitsch. Antología del mal gusto, Lumen, Barcelona, 1973
- DORFLES, G., Nuovi riti, nuovi miti, Torino, 1965
- ECO, U., Apocalípticos e integrados ante la cultura de masas, Lumen, Barcelona, 1968
- EISNER, W., El comic y el arte secuencial, Barcelona, 1996
- GASCA, I./GUBERN, R., El discurso del comic, Madrid, 1994
- GIESZ, L., Fenomenología del Kitsch, Tusquets, Barcelona, 1974
- GUBERN, R., La imagen pornográfica y otras perversiones ópticas, Madrid, 1989
- MARTÍN, A. Historia del comic español, 1875-1939, Barcelona, 1978
- McDONNELL et al. Krazy Kat, Nova York, 1986
- REICH, W., La psychologie de masse du fascisme, Payot, Paris, 1972 (1934)
- STOREY, J. (ed.), Cultural Theory and Popular Culture. A reader, Nova York, 1994
- VARNEDE, K./GOPNIK, A. High & Low. Modern Art and Popular Culture, The Museum of Modern Art, Nova York, 1990
- VVAA, Modern Art and Popular Culture, Nova York, 1990
- VVAA, Historia de los cómics, 4 vols. Barcelona, 1982
- VVAA, Art i poder, CCCB, Barcelona, 1996
- 4.-BARTHES, R. La chambre claire. Note sur la photographie, París, 1981
- BOURDIEU, P. La fotografía. Un arte intermedio, Ed. Nueva Imagen, México, 1979
- FREUND, G. La fotografía como documento social, Ed. Gustavo Gili, Barcelona, 1976
- KRAUS, R. Le photographique. Pour une Théorie des Ecarts, Paris, 1990
- JEFFREY, I., Photography. A Concise History, Londres, 1981
- KRAUS, R., Cindy Sherman, Nova York, 1993
- LEMAGNY, J.-C./ROUILLE, A. (Eds.) Historia de la fotografía, Alcor, Barcelona, 1988
- LISTER, M., La imagen fotográfica en la cultura digital, Paidós, Brcelona, 1997
- MOHOLY-NAGY, L. Malerei, Photographie, Film, Munich, 1925
- SCHARF, A. Arte y fotografía Alianza Editorial, Madrid, 1994
- SONTAG, S. Sobre la fotografía, Edhasa, Barcelona, 1981
- SOUGUEZ, M.-L. Historia de la fotografía, Cátedra, Madrid, 1981
- STELZER, O. Arte y fotografía. Contactos, influencias y efectos, Ed. Gustavo Gili, Barcerlona, 1981
- TAUSK, P. Historia de la fotografía en el siglo XX. De la fotografía artística al periodismo gráfico, Ed. Gustavo Gili, Barcelona, 1978
- WELLS, L., Photography. A critical introduction, London, 1997
- 5.-ALLOWAY, L., Lichtenstein, Nova York, 1983
- BARNICOAT, J. Los carteles. Su historia y su lenguaje, Ed. Gustavo Gili, Barcelona, 1973 (1972)
- DANTO, A. The Transfiguration of the Commonplace, Nova York, 1981

CAGLE, V.M., Reconstructing Pop/Subculture. Art, Rock and Andy Warhol, Londres, 1995
COOPER, d. La época cubista, Alinaza., Madrid, 1984 (1970)
FOSTER, H., Return of the Real, Cambridge, Mass, 1996
GOLDING, J. El cubismo. Una historia y un análisis, Alianza, Madrid, 1993 (1988)
LIPPARD, L.R., Pop Art, Londres 1966
VVAA, Art & Pub. 1890-1990, Centre Georges Pompidou, Paris, 1990
VVAA, Arte pop, Reina Sofia, Madrid, 1991
VVAA, Andy Warhol. A retrospective, MOMA, Nova York, 1989
WEISS, J. The Popular Culture of Modern Art. Picasso, Duchamp and Avant-Gardism, New Haven/Londres, 1994

6.-ADES, A., Photomontage, Londres, 1976
AUMONT, J., Montage Eisentein, París, 1979
BURCH, N., Life to those Shadows, Londres, 1990
KRAKAUER, S., The Mass Ornament, Cambridge, Mass., 1995
PETRIC, V., Constructivism in film. The Man with the movie, Cambridge, Mass, 1987
SADOUL, G., Dziga Vertov, Paris, 1973
VERTOV, D., El cine ojo, Ed.Fundamentos, Madrid, 1973
VVAA, Montage and Modern Life. 1919-1942, Londres, 1992
VVAA, Kurt Schwitters, Centre Georges Pompidou, Paris, 1994
VVAA, Rodcenko/Stepanova. Alle origini del Costrutivismo, Milà, 1984

7.-EWING, E., 20th Century Fashion, Londres, 1993
FOSTER, H., Compulsive Beauty, Cambridge, Mass., 1993
LAVER, J., Breve historia del traje y la moda, Madrid, 1982
LODDER, C., Constructivismo ruso, Alianza Editorial, Madrid, (1983)
MARTIN, R., Fashion and Surrealism, Nova York, 1987
VVAA, De Stijl. 1917-1931, Alinaza Editorial, Madrid, 1986 (1982)

8.-ADAM SITNEY, P., Visionary Film. The American Avant-garde 1943-1978, Nova Yotk, 1979

PANOFISKY, E., "Estilo y material en el cine" a VVAA, Contribuciones al analisis semiológico del film, Fernando Torres Editor, Valencia, 1976
GINDAL, P., Andy Warhol: Films and Paintings, Londres, 1971
HALL, D/FIFER, S.J., Illuminating Video, Nova York, 1990
VVAA Situacionistes. Art, política, urbanisme, Macba, Barcelona, 1996
VVAA, Fluxus, Fundació A.Tàpies, Barcelona, 1994
VVAA, Man Ray. Directeur du mauvais movies, Centre georges Pompidou, Paris, 1997
VVAA, Maurice Lemâitre, Centre Georges Pompidou, Paris, 1995
VVAA, Peinture cinéma peinture, Centre d ela Viella Charité, Marsella, 1989
VVAA, Hall of Mirrors. Art and Film Since 1945, The Museum of Contemporary Art, Los Angeles, 1996
WOLLEN, P., Raiding the Icebox. Reflections on Twentieth-Century Culture, Londres, 1993

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de realitzar recensions dels textos de Greenberg i Benjamin i, a més, hauran d'elaborar un treball.